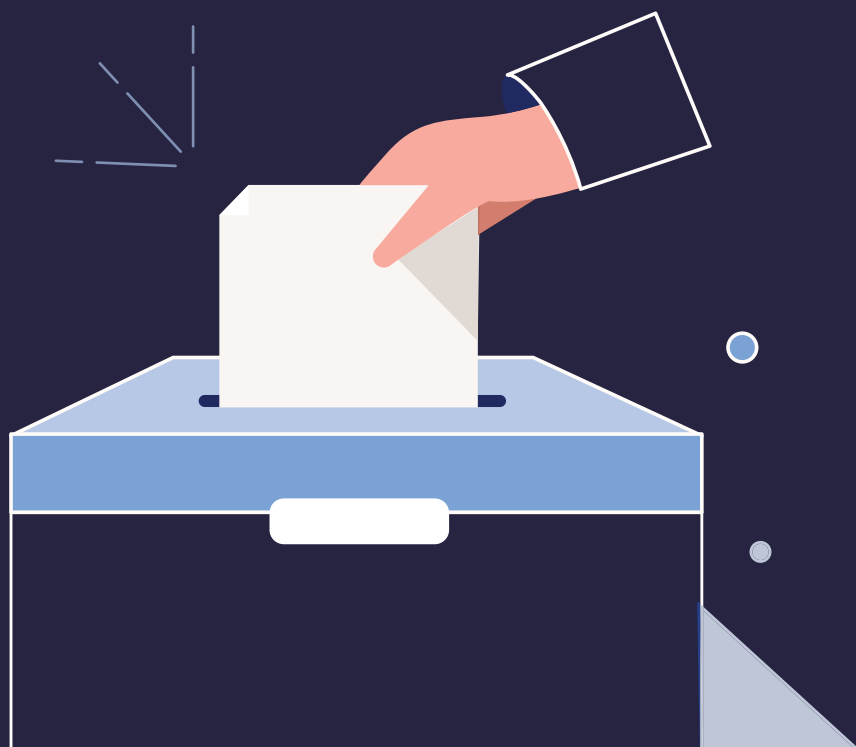

VODIČ ZA BIRAČE

KOJI SU OSOBE SA INVALIDITETOM

REPUBLIČKA IZBORNA KOMISIJA, 2023.

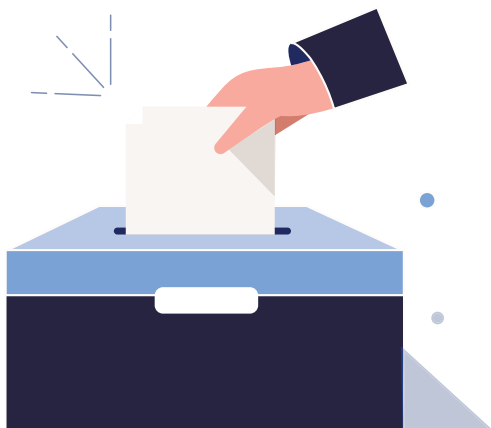
POŠTIVANI BIRAČI,

Glasanjem na izborima i zaokruživanjem rednog broja ispred naziva jedne izborne liste na glasačkom listiću, vi učestvujete u izboru **250 narodni poslanika Narodne skupštine**, koji će, u Vaše i u ime svi građana Republike Srbije, donosit zakone i druge akte, birati Vladu i druge funkcionere i vršit kontrolu Vlade i drugi državnih organa.

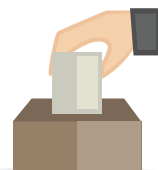
Birači u 66 opština/gradova biraće i **odbornike skupština opština/gradova**, koji će donosit propise u vezi sa uređenjom javni poslova za ostvarivanje opšti interesa lokalne samouprave.

Kandidate za narodne poslanike i odbornike pridlažu političke stranke, koalicije politički stranaka i grupe građana.

Izborne liste kandidata za narodne poslanike i odbornike možete vidit na veb-prezentaciji [Republičke izborne komisije](#).

DA LI MOŽETE GLASAT?

Na izborima za narodne poslanike Narodne skupštine i odbornike skupština opština/gradova možete glasat:

- ako ste državljanin/državljanica Republike Srbije;
- ako ste navršili 18 godina života;
- ako nad Vama nije produženo roditeljsko pravo, odnosno niste potpuno lišeni poslovne sposobnosti.

VAŽNO: *Ako ste interno raseljeno lice sa pribivalištom na teritoriji Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija, a imate boravište u centralnoj Srbiji, odnosno Autonomnoj Pokrajini Vojvodini, možete glasat samo na izborima za narodne poslanike Narodne skupštine.*

KAKO DA PROVIRITE JESTE UPISANI U BIRAČKI SPISAK?

Da bi mogli glasat na izborima, morate bit upisani u birački spisak i da imate važeću ličnu kartu el pasoš.

Provirite jeste upisani u birački spisak:

- odlaskom u svoju opštinsku/varošku upravu;
- upitom na veb-prezentaciji [Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave;](#)

- upitom na [Portalu eUprava](#), ako ste registrovani korisnik Portala eUprava i imate mobilnu aplikaciju ConsentID el kvalifikovani elektronski sertifikat.

Ukoliko niste upisani u birački spisak el su u njemu nepravilno upisani Vaši podaci, zahtiv za upis/prominu podataka u biračkom spisku možete podnet opštinskoj/varoškoj upravi u mistu Vašeg pribivališta el na [Portalu eUprava](#).

Ako ste interno raseljeno lice, zahtiv za upis/prominu podataka u biračkom spisku možete podnet opštinskoj/varoškoj upravi u mistu Vašeg boravišta el putom [Portala eUprava](#).

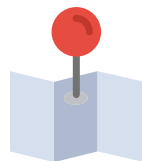
Ukoliko ste birač - pripadnik nacionalne manjine, imate pravo podnet zahtiv Vašoj opštinskoj/varoškoj upravi el na [Portalu eUprava](#) da se Vaše ime i prizime u birački spisak upiše, pored srpskog jezika i ćiriličkog pisma, i na jeziku i pismu Vaše nacionalne manjine.

Na ovaj način zahtiv za upis/prominu podataka u biračkom spisku možete podnet do zaključivanja biračkog spiska, odnosno najkasnije **1. decembra 2023. godine**.

VAŽNO: U periodu zahtiv za upis/prominu podataka u biračkom spisku podnosite Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave, priko Vaše opštinske/varoške uprave el neposridno, el putom Portala eUprava, ako ste registrovani korisnik Portala eUprava i imate mobilnu aplikaciju ConsentID el kvalifikovani elektronski sertifikat.

DI MOŽETE GLASAT?

Na izborima za narodne poslanike Narodne skupštine glasate na biračkom mistu na kojem ste upisani u izvod iz biračkog spiska.

Možete glasat na biračkom mistu:

- na kojem ste upisani u izvod iz biračkog **spiska** prema Vašem pribivalištu (**adresi iz lične karte**);
- na kojem ste upisani u izvod iz biračkog spiska prema Vašem boravištu (**izabrano misto glasanja**).

Ako želite da glasate u mistu u kojem ćete boraviti na dan glasanja (npr. birači koji zbog studiranja borave u mistu koje nije njevo misto pribivališta, birači koji su korisnici usluga domskog smištaja odrasli i stariji i dr.), **neophodno je da podnesete zahtiv** da se u birački spisak upiše podatak da ćete na pridstojećim izborima glasat prema mistu svojeg boravišta u zemlji (izabrano misto glasanja) **najkasnije 25. novembra 2023. godine**, opštinskoj/ varoškoj upravi u mistu u kojem ćete boraviti.

Na izborima za odbornike skupštine opštine/varoši glasate na biračkom mistu na kojem ste upisani u izvod iz biračkog spiska prema Vašem pribivalištu (adresi iz lične karte).

VAŽNO: Ne postoji mogućnost da birač bude istovremeno upisan u birački spisak prema mjestu pripadnosti i prema izabranom mjestu glasanja, ali se može dogoditi da birač bude upisan pod različitim rednim brojem u izvodu iz biračkog spiska za parlamentarne izbore i u izvodu iz biračkog spiska za lokalne izbore. Zbog korištenja spreja za obilježavanje kažiprsta desne ruke birača kao znaka da je glasao, birač koji je glasao na parlamentarnim izborima prema izabranom mjestu glasanja neće moći glasati na lokalnim izborima prema mjestu svojeg pripadnosti, odnosno ne postoji mogućnost da isti birač glasa na dva biračka mjesta.

DA LI JE BIRAČKO Mjesto NA KOJEM GLASATE PRISTUPAČNO?

Informaciju o pristupačnosti biračkog mjesta na kojem glasate možete naći na veb-prezentaciji [Republičke izborne komisije](#).

DA LI MOŽETE DOĆ NA BIRAČKO MISTO U PRATNJI DRUGOG LICA?

Ukoliko niste u mogućnosti samostalno glasati na biračkom mjestu, imate pravo na biračko mjesto povesti pomagača koga ćete sami izabrati. Obavijestite birački odbor da ste osoba sa invaliditetom i da ste iz tog razloga povelili sa sobom pomagača.

Pomagač Vam može pomoći u onim radnjama u toku glasanja koje ne možete samostalno obaviti (npr. kod pridaje ličnih dokumenata, poziva za glasanje, potpisivanja u izvod iz biračkog spiska, popunjavanja glasačkog listića onako kako mu Vi odredite itd.).

DA LI MOŽETE DOĆ NA BIRAČKO MISTO AKO SE KREĆETE NUŽ POMOĆ PSA VODIČA?

Ako ste slabo ili slabovidno lice, u slučaju da se krećete nužno pomoću psa vodiča, biće Vam omogućeno da pristupite biračkom mjestu ukoliko imate dokaz o stečenim znanjima, sposobnostima i vještinama za krećanje sa psom vodičem i dokaz o završenoj obuci za psa vodiča.

KAD I DI GLASATE?

Možete glasat samo na dan izbora, **17. decembra 2023. godine.**

Glasate na **biračkom mistu** na kojem ste upisani u izvod iz biračkog spiska.

Biračka mesta otvaraje se u 7.00 sati, a zatvaraje se u 20.00 sati. Možete glasat u bilo kom trenutku u ovom vrimenskom periodu.

Ukoliko se zateknete na biračkom mistu prilikom zatvaranja biračkog mesta el neposridno ispred, omogućíće Vam se da glasate.

KOJI DOKUMENT TRIBA DA PONESETE DA BI MOGLI GLASAT?

Da bi glasali morate dokazat svoj identitet. Identitet se dokaziva:

- važećom ličnom kartom el
- pasošom.

VAŽNO: Ukoliko je rok važenja Vaše lične karte el pasoša isteko, sa sobom, pored istekle lične karte el pasoša, ponesite i potvrdu da ste Ministarstvu unutrašnji poslova podneli zahtiv za izdavanje nove lične karte el pasoša.

U slučaju da imate **drugo prezime u odnosu na ono koje je upisano u izvodu iz biračkog spiska**, birački odbor će Vam omogućiti da glasate ako na osnovu slike i JMBC u dokumentu kojim dokazivate identitet mož se utvrditi da ste Vi lice koje je upisano u izvod iz biračkog spiska.

Prilikom utvrđivanja identiteta na biračkom mestu, poželjno je, al nije obavezno, da primate i **poziv za glasanje** koji bi trebalo da Vam je dostavljen najkasnije pet dana prije izbora. U slučaju da Vam poziv za glasanje nije dostavljen, odnosno nije vam poznat broj i adresa biračkog mesta, možete upitom na veb-prezentaciji [Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave](#) proviritina kom biračkom mestu glasate.

ŠTA SE DEŠAVA KAD ODETE NA GLASANJE?

Kad na dan izbora dođete na svoje biračko mesto, članovi biračkog odbora:

- **proviriće Vam kažiprst desne ruke** UV lampom, da bi utvrdili jeste već glasali.
- Ako nemate kažiprst desne ruke, proviriće se je li Vam obiluzen slideći dostupan prst udesno i konačno palac te ruke. Ako nemate desnu šaku, proviriće se kažiprst lijeve ruke, odnosno slideći dostupan prst ulivo i konačno palac te ruke. Ako nemate šake, provira UV lampom se neće obaviti;
- **utvrdiće Vaš identitet**, provirom podataka iz Vaše lične karte el pasoša (poželjno je al nije obavezno da primate i poziv za glasanje koji bi trebalo da Vam je dostavljen najkasnije pet dana prije izbora);
- **pronaće Vas u izvodu iz biračkog spiska** i zaokružiće redni broj isprid Vašeg imena;

- **tražiće Vam da se potpišete** u izvod iz biračkog spiska.
- Ukoliko se ne možete potpisati, imate pravo pri potpisivanju koristite pečat sa ugraviranim potpisom (faksimil) el pečat koji sadrži podatke o Vašem ličnom identitetu. Birački odbor omogućiće Vama el Vašem pomagaču da otisnete faksimil/pečat u izvod iz biračkog spiska. U slučaju da nemate faksimil/pečat, umisto Vas, u izvod iz biračkog spiska se potpisiva Vaš pomagač kojeg ste doveli na biračko mesto svojim imenom i prizimenom;
- **obilužiće Vam kažiprst desne ruke sprejom.**
- U slučaju da nemate kažiprst desne ruke, sprejom će Vam biti obiluzen slideći dostupan prst udesno i konačno palac te ruke. Ako nemate desnu šaku, sprejom će Vam biti obiluzen kažiprst lijeve ruke, odnosno odnosno slideći dostupan prst ulivo i konačno palac te ruke. Ako to nije moguće, obiluzavanje sprejom se neće obaviti;
- pridaće Vama el Vašem pomagaču glasački listić;
- edukovaće Vas o načinu glasanja i uputiće Vas ka mistu pridviđenom za glasanje.

NA KOJI NAČIN GLASATE?

Kad pristupite mistu pridviđenom za glasanje, potribno je da se upoznate sa sadržajom glasačkog listića koji je Vama el Vašem pomagaču uručen. Glasajući listić sadrži spisak svi izborni lista koje učestvuju na izborima. Glasate tako što zaokružujete redni broj ispid naziva jedne izborne liste za koju želite glasati.

Glasate lično iza paravana koji obezbeđiva tajnost glasanja.

Kad zaokruživate redni broj ispid naziva jedne izborne liste, glasački listić treba da prisavijete i da ga ubacite u glasačku škatulju.

Ukoliko niste u mogućnosti samostalno glasat pomagač koga ste povelili na biračko mjesto će umjesto Vas popuniti glasački listić onako kako mu Vi odredite i ubaciti ga u glasačku škatulju.

VAŽNO: Ukoliko prilikom obilježavanja glasačkog listića pogrišite, ne brinite. Svaki glasački listić koji je popunjen tako da se sa sigurnošću može zaključiti za koga je birač glasao je važeći.

DA LI MOŽETE GLASATI VAN BIRAČKOG MESTA?

Ukoliko niste u mogućnosti glasati na biračkom mjestu uslijed invaliditeta, potrebno je da **o tom obavistite lokalnu izbornu komisiju najranije 14. decembra a najkasnije 17. decembra do 11.00 sati, odnosno birački odbor na dan glasanja najkasnije do 11.00 sati.**

Glasanje van biračkog mjesta podrazumijeva da će kod Vas doći tri člana biračkog odbora, koji će:

- utvrditi Vaš identitet;
- nuz pomoć UV lampe proviriti jeste već glasali.
- U slučaju da nemate kažiprst desne ruke, UV lampom će Vam biti proviren slideći dostupan prst udesno, i konačno palac te ruke. Ako nemate desnu šaku, UV lampom će Vam biti proviren kažiprst lijeve ruke, odnosno slideći dostupan prst ulivo i konačno palac te ruke. Ako to nije moguće, provira UV lampom se neće obaviti;

- pridati Vama el Vašem pomagaču potvrdu o izbornom pravu za glasanje van biračkog mesta koju treba da potpišete i primate članovima biračkog odbora.
- Ukoliko se ne možete potpisat, imate pravo pri potpisivanju koristit pečat sa ugraviranim potpisom (faksimil) el pečat koji sadrži podatke o Vašem ličnom identitetu. Članovi biračkog odbora omogućiće Vama el Vašem pomagaču da otisnete faksimil/pečat na potvrdu o izbornom pravu. U slučaju da nemate faksimil/pečat, umisto Vas, u potvrdu o izbornom pravu se potpisuje Vaš pomagač svojim imenom i prizimenom;
- obiluzit Vaš prst sprejom.
- U slučaju da nemate kažiprst desne ruke, sprejom će Vam bit obiluzen slideći dostupan prst udesno i konačno palac te ruke. Ako nemate desnu šaku, sprejom će Vam bit obiluzen kažiprst live ruke, odnosno odnosno slideći dostupan prst ulivo i konačno palac te ruke. Ako to nije moguće, obiluzavanje sprejom se neće obaviti;
- Vama el Vašem pomagaču pridat: glasački listić, zbirnu izbornu listu i poseban koverat u koji ćete Vi el Vaš pomagač, pošto glasate, metnit popunjen glasački listić;
- Vas upoznat sa načinom glasanja.

Nakon što članovi biračkog odbora napušte prostoriju u kojoj ćete glasat:

- Vi ćete glasat sami el nuz pomoć pomagača;
- Vi el Vaš pomagač smotaćete glasački listić i ubacit ga u poseban koverat, koji ćete zatvorit.

Pošto glasate, članovi biračkog odbora će se vratit u prostoriju u kojoj ste glasali i:

- zapečatiće poseban koverat u kojem se nalazi glasački listić;
- poseban koverat u kojem se nalazi glasački listić i potpisanu potvrdu o izbornom pravu za glasanje van biračkog mesta metnićet u službeni koverat.

PODSITNIK ZA GLASANJE

- Provirite jeste upisani u birački spisak odlaskom u svoju opštinsku/varošku upravu, upitom na veb-prezentaciji [Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave](#) el na [Portal eUprava](#);
- Podnesite zahtiv za upis u birački spisak el prominu/ispravku lični podataka Vašoj opštinskoj/varoškoj upravi el na [Portal eUprava, ukoliko za to postoji potreba](#);
- Podnesite zahtiv Vašoj opštinskoj/varoškoj upravi el na [Portal eUprava](#) za upis imena i prizimena na jeziku i pismu Vaše nacionalne manjine, ukoliko želite;
- Podnesite zahtiv opštinskoj/varoškoj upravi na čijoj teritoriji želite glasat da se u birački spisak upiše podatak da ćete na pridojećim izborima glasat prema mistu svojeg boravišta u zemlji (**izabrano misto glasanja**), ako želite glasat u mistu u kojem ćete boravit na dan glasanja;
- Provirite na kom biračkom mistu glasate, odnosno di ste upisani u izvod iz biračkog spiska upitom na veb-prezentaciji [Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave](#), ukoliko Vam poziv za glasanje nije dostavljen;
- Provirite da li imate važeću ličnu kartu el pasoš;
- Provirite da li je biračko misto na kojem glasate pristupačno;
- Možete glasat i bez poziva za glasanje koji bi tribalo da vam je dostavljen pet dana prije izbora;
- Isplanirajte dolazak na biračko misto na dan izbora;
- Informišite se kod članova biračkog odbora o načinu glasanja, ako imate bilo kaku nedoumicu;
- Povedite pomagača na biračko misto ukoliko niste u mogućnosti samostalno glasat;

- Prijavite se blagovrimeno da želite glasat kod kuće, ukoliko niste u mogućnosti da dođete na biračko misto uslid teške bolesti, starosti el invaliditeta.

REPUBLIČKA IZBORNA KOMISIJA

Kralja Milana 14, 11000 Beograd, Srbija
T: 011/3026-000, 011/3026-100, 011/3026-200
E: rik@parlament.rs, izbori@parlament.rs
www.rik.parlament.gov.rs

Instagram
riksrbije

YouTube
Republička izborna komisija

